

Følfod (28), J. Thorborg-Olsen, Følfod (29); Knud Wiinstedt, Førstegrøde (30).

LITTERATUR: (1) 351 56,1956,68; (2) a 433g 80; b 433t 141; c 433h 1916,138; (3) 821r 48; (4) 730d 133; (5) 635 30/4 1950; (6) 868c 181; (7) 433p 79; (8) 821d 9; (9) 27f 26; (10) 119 28; (11) 527 9; (12) 649; (13) 725 14/4 1945; (14) 490c 56; (15) 529c 18f; (16) 48g 37f; (17) 530 16; (18) 54 46f,70 ;(19) a 710b; 16; b 710 19; (20) 789s 123; (21) 397f 14; (22) 435 38; (23) 361b 20; (24) a 976 25f; b 976c 59; c 976f 18; (25) 665k; (26) 68b 17; (27) 648d 19; (28) 868e 88; (29) 900 12; (30) 976e 13.

Rejnfan, *Tanacetum vulgare*

Bladene fjersnitdelte med talrige savtaktede afsnit, de 50–100 cm stive stængler bærer i juli-september tætte halvkærformede toppe af knapformede gule kurve uden randkroner. Hele planten har en stærk krydret duft: rejnfan lugter næsten altfor levende, en vild kær duft som en piges arme *Johannes V. Jensen* (1).

Almindelig ved veje og gærder; den er blevet dyrket i nogle jyske bønderhaver (1795; 2), en mere fin- og krusbladet form (*Tanacetum vulgare Crispum*) dyrkes som prydblante (1648ff; 3).

Rejnfan slutningen af 1400-t ff (*reynfan*, *renfan*), senere omtydet til regnfang, men forleddet er ren = markskel (som planten ofte gror på), efterleddet sandsynligvis oprindeligt det samme som fane (flag), idet de høje planter markerede markskel, i tysk dog tidligt associeret med farn = bregne på grund af de fjersnitdelte blades lighed; mange varianter: *rænfan* o. 1450; Sønderjylland, *renfan*, *rejnfær*, *renfanden* osv., i marknavnet *Rejnfanstykkerne* 1682 Kalvehave SSjælland.

Ormekrud (= -urt) 1648ff; *Ærø*, *røskonge* 1772, *røs* = stenet grund; *bone* Als, se bynke s. 278, *paradisgrønt* Tarmegnens skyldes vel det findelte løv, *bartholomæusdagsblade* Thy, skulle til lægedom indsamles Bartholomæus' dag 24/8, *guldknap* 1913ff; Als, Tåsinge, Strynø, *knapper* NFyn, *møllerknapp* Fyn, *ormetræ* SFyn, ØSjælland o. 1870, *brændevinsblomst* N Langeland, blev sat på brændevin, *rundebrød* Søllerød N-Sjælland o. 1870, *småsole* NSjælland, *knappblomst* Jægerspris, *katost* Søllerød o. 1870, se bd. 2, *luseblomst* SSjælland, blomsterne opsøges af små biller, desuden anvendt mod utøj jf. *loppert* ØMøn; *bynke* SSjælland, se s. 278, *maddikeurt*, *-frøblomster* Bornholm o. 1870, anvendt

mod indvoldsorm, *tandurt* 1821–o.1870 af det botaniske slægtsnavn, men også anvendt mod tandpine (4); *kraftrod* (5). – Færøerne: *reinjan* (o. 1780 *rajnfan*) (6).

LITTERATUR: (1) 433g 153; (2) 77 67; (3) 697 363; (4) 689 2,677–80; (5) 83 51,128; (6) 751 138f.

LÆGEMIDLER

Anvendes med åkande og kamille til omslag mod hovedpine (begyndelsen af 1400-t; 1).

Christiern Pedersen 1533: den knuste urt eller blomster og frø indtages med drik for koldfeber = malaria (77b), frøene i vin for at rense livmoderen (68b), ølafkog drikkes mod forstoppelse (52a), vindekokt mod blæresten (58a); mod spolorm indtages plantens saft eller frøene med honning eller mælk, pålægges frøene blandet med husløg, mynte m.m. (44a–b).

Henrik Smid 1546ff (2): frøene drukket med vin og honning er sved- og ormedrivende, stiller ma-

Rejnfan.
Flora Danica,
1761–1884.

